

Abbilering
Åka

Johari-fönstret

	Vad jag vet om mig själv	Vad jag inte vet om mig själv
Vad andra vet om mig	Öppna fältet Lyhördhet Tydlighet	Blinda fältet
Vad andra inte vet om mig	Fasaden	Okända fältet

Abbilering Åka

Abbilering
Åka

Självförtroende- har med prestationer att göra

- Hur mycket man tror att man ska kunna klara av saker

Abbilering Åka

Abbilering
Åka

Självkänsla = Tankar om sig själv.

- Det är att känna att man är värd något genom att bara vara.
- Självkänslan kan tränas upp.
- En bra självkänsla gör att man vågar knyta kontakter och både säga ja och nej till saker.
- Det finns ett samband mellan självkänsla och den makt man har över sitt liv.
- Självkänslan är generellt låg under ungdomsåren, den blir bättre med åren!

Abbilering Åka

Börja bli vuxen

- Att få pröva på själv och lära sig av sina misstag
- Att få assistans till att försöka pröva på själv
- Självständighetsprogram

Identitet

- Symbios
- Grupptillhörighet
- Egen identitet

Socialisationsprocessen

- Grupplevande art
- Gruppen = familjen
- Gruppen utökas

Barn

Ungdom

Vuxen

Adolescensutveckling

- Inte om tänkandets
- Känslomässiga utveckling – adolescensen
- Inte pubertet, är biologisk
- Adolescensutvecklingen sker i 11-25 års ålder (generellt senare för de som har en utvecklingsstörning)

Adolescens – en uppgörelse ?

- Första trotsåldern 2-3 år. Kan själv, vill själv. Nej
- Andra trotsåldern 5-6, könsroller prinsessa och polis eller kanske fantomen
- Tredje trotsåldern? Adolescensen
- Det behövs kraft för att ge sig av. Hormoner och testosteronet hjälper till att skjuta ifrån.

Adolescens i flera steg

- Höra till gäng, ge sig av
- Nästa steg normalt under högstadiet - gymnasiet, senare för de med utvecklingsstörning. Lugn och ro på insidan men sorg över en försvunnen tid, ensamhetkänsla
- Behov av att få softa
- Självkänslan skör, vem är jag behöver "likar" för är de bra är jag bra

Förälskelse

- Kommer vid övergångskeden i livet
- Första förälskelsen i 5-6 års ålder?
- Andra förälskelsen läraren?
- Tredje idolen, dvs på avstånd

I alla relationer måste man kompromissa.

- Bara för att någon tycker om dig betyder inte att du kan bestämma allt
- Bara för att du tycker om någon får den inte bestämma över dig.

Friskfaktorer

- Bli sedd för den man är
- Vara omtyckt av någon/några
- Bra på något
- Ta hand om sig själv
- Jag vet hur man gör för att (makt)

Vad är det vi ser?

Normal?

- Genomsnittlig
- Rättesnöre
- Som sig bör
- Regelrätt
- Ordinär
- Vanlig
- Vid sina sinnens fulla bruk
- Klök (fullt klök)

Enligt svenska akademins ordlista

- "Att vara som alla andra men ändå inte, fast lite bättre"

tjej med CP 19 år.

Cripteorin Cultural Signs of Queerness and Disability Robert McRuer

- Ifrågasätt normaliteten

Tjej-Kille, Man - kvinna

- När är man vuxen?
- Evigt barn
- Ständigt i en träningsituation

Synen på sexualitet

- 1800 tal, som barn – inga sexuella behov
- 1900 tal, sexuellt farliga – tvångssterilisering
- 2000 tal ?

Sexualsynen styr

- Varför
- Var
- Med vem
- Hur

Kidpower

- Vara uppmärksam och utstråla självsäkerhet
- Känna igen och undvika farliga situationer
- Använda röst och kroppsspråk
- Skydda sig mot verbala angrepp
- Konflikthantering
- Hantera kompistryck
- Skaffa hjälp
- nödsituation

Ords betydelse

- Alla ord har en personlig innebörd, är det laddat;
- Positivt ?
- Neutralt ?
- Negativt ?
- Tänk på ordet hund och diskutera med din granne.

HUND

- Mormors tax
- Chihuahua
- Människans bästa vän
- Båtsman
- Cujo
- Astma
- Bajspåsar
- Vadslagning
- Koreanska köket
- Pitbull

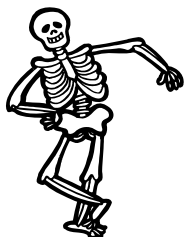
Utvecklingsstörning

- Intellektuell funktionsnedsättning
- Mental retardation
- Kognitiva svårigheter
- Förståndshandikapp
- Utvecklingsförsening
- Psykisk utvecklingshämning
- Begåvningshandikapp

Utvecklingsstörning

- Mupp
- Mongo
- Sårunge
- Sårbarn
- CP
- DAMPbarn
- ADHDare

70

Utvecklingsstörning

Handlar bara om kognitiv förmåga (att tänka tyst och i flera led och att minnas)

Det handlar inte om begåvning, på andra områden t ex praktisk, musikalisk, känslomässig, konstnärlig.

Kognitiv (tankemässig förmåga under 70 IQ) Normalt är 100.

Genier har över 140.

Lindrig utvecklingsstörning 55 - 69.

Måttlig utvecklingsstörning 40 - 54

Svår utvecklingsstörning 25-39

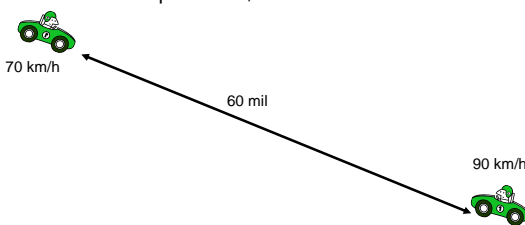
Djupgående utvecklingsstörning under 25

När sätts man på prov?

- Matematik. Addition o subtraktion brukar funka. Enklare multiplikation, sällan division.

När sätts man på prov?

TID:

- Vissa har lättare för klocka med visare, andra för klocka med siffror.
- Många svårt att komma ihåg enstaka tider.
- Hur lång tid kommer det att ta?
- Hur mycket hinner man göra på två timmar?

När sätts man på prov?

- Svårt att förstå instruktioner om något man aldrig gjort förut.
- Svårt att veta vad man ska göra i en ny situation.
- Svårt att tänka nytt, om det man lärt sig inte fungerar.

När sätts man på prov?

RELATIONER:

- Svårt att veta vad andra människor tänker och känner.
- Att komma på att man ska ringa till en kompis.
- Svårt att bli förstådd för sina svårigheter.

När sätts man på prov?

PENGAR:

- Hur mycket ska man lämna fram, och hur mycket ska man få tillbaka?
- REA 25 % är svårt att veta hur många kronor det är.
- Budget o prioritera svårt.

När sätts man på prov?

RELATIONER:

- Svårt att veta hur mycket man ska "krydda" en historia.

Nu	Önskning	Drom
Skrivit några artiklar.	Skriva EN bok.	Försörja mig som författare.

Att "komma ut"

- Först otydliga men sen mer tydliga känslor av att vara annorlunda och stå utanför.
- Börjar erkänna för sig själv.
- Ökad medvetenhet och ansvarstagande.
- Accepterar.
- (Pride).

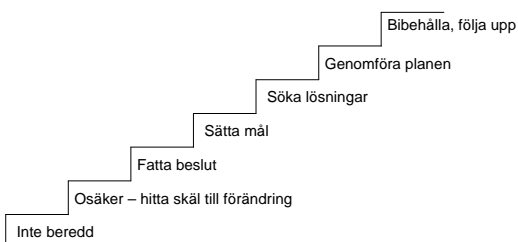
När behöver man säga sin diagnos?

- Då man träffar LSS-handläggare eller annan tjänsteman
- Ska man säga sin diagnos till vem som helst?
- Vad kan man säga istället?

Stöd på rätt nivå

Källa: Hilmansson (2006) Coachingtrappan

Vart kan man vända sig

- Geografiskt habiliteringscenter, yrkesgrupperna arbetsterapeut, logoped, kurator, sjukgymnast, specialpedagog samt psykolog
- Länscenter, psykoterapicenter, kris och samtalsteam (för anhöriga) föräldrautbildningen, Klara Mera, Forum funktionshinder, Handikappupplysningen

Material tips

- Filmen **Ninjakoll** 1 och 2
- I en klass för sig, UR
- Dubbelt utsatt, Grunden media.
- **www.UMO.se**
- **Tips om grupper.** Laddas ner från www.habitering.nu/ung
- **www.Lafa.nu**
- www.kidpower.se